

Astăzi, Joi, 24 Noiembrie, 2022

Sf. Sfințiți Mc. Clement, episcopul Romei, și Petru, episcopul Alexandriei

Evrei 10

³⁵ Așadar, nu vă lepădați încrederea¹, aceasta având o mare răsplată.

³⁶ Fiindcă nevoie aveți de răbdare, pentru ca făcând voia lui Dumnezeu să vă bucurați de făgăduință².

³⁷ Că încă puțin, foarte puțin, și Cel ce va să vină va veni și nu va'ntârzia;

³⁸ cel drept al Meu din credință va trăi; dar dacă se dă deoparte, sufletul Meu nu va binevoi întru el.

³⁹ Noi însă nu suntem din cei ce se dau deoparte spre pieire, ci din cei ce cred spre dobândirea sufletului.

Evrei 11

¹ Or, credința e ființarea celor nădăjduite³, dovada lucrurilor

¹ = Încrederea de a îndrăzni întru Cel ce-Și ține făgăduințele.

² Literal: să primiți făgăduința (în roadele ei).

³ Foarte literal: substanța (*hypóstasis*) celor nădăjduite. În clipa'n care crezi (total) în obiectul speranței tale, acesta devine deja o realitate, capătă

celor nevăzute⁴.

² Că prin ea primit-au cei vechi bună mărturie⁵.

³ Prin credință înțelegem noi că printr'un cuvânt al lui Dumnezeu întemeiatu-s'au lumile⁶, cele ce se văd alcătuindu-se astfel

substanță; virtualul se convertește în real. Compară cu textul din Mc 11, 24 (credința'n rugăciune, care transformă obiectul cererii în realitate imediată).

⁴ = Argumentul (palpabil) al realităților invizibile. Întregul verset reprezintă un text dificil și cunoaște peste 15 variante de traducere. El nu e construit, totuși, pe principiul paralelismului sinonimic, așa cum îl tratează unii traducători. Primul termen vizează evenimente viitoare (ca obiect al nădejzii), pe când cel de al doilea se referă la entități deja existente și inaccesibile simțurilor, care devin „palpabile” prin „argumentul” credinței.

⁵ = Atestare din partea lui Dumnezeu.

⁶ Vezi nota de la 1, 2: același cuvânt grecesc înseamnă și „veacuri”, și „lumi”. Cele două noțiuni sunt, totuși, inseparabile, de vreme ce odată cu crearea materiei (prin definiție, mișcare) a fost creat și timpul. Introducere la seria exemplelor ce urmează, din Vechiul Testament.

din cele ce nu par⁷.

4 Prin credință I-a adus Abel lui Dumnezeu o jertfă mai bună decât Cain, prin ea primit-a el mărturie că este drept, Însuși Dumnezeu mărturisind despre darurile lui, și prin ea el încă vorbește, deși a murit.

5 Prin credință a fost strămutat Enoh ca să nu vadă moartea și n'a fost găsit, pentru că Dumnezeu îl strămutase; căci mai'nainte de strămutare avut-a el mărturie că I-a bineplăcut lui Dumnezeu.

6 Or, fără credință nu-i cu putință să fim bineplăcuți; fiindcă cel ce se apropie de Dumnezeu trebuie să creadă că El există și că răsplătitor Se face celor ce-L caută.

7 Prin credință, luând Noe dumnezeiască înștiințare despre cele ce încă nu se vedeau, cu evlavie a alcătuit o corabie spre mântuirea casei sale; și prin ea a osândit el lumea și a devenit moștenitor al dreptății celei după credință.

⁷ = Crearea lumii din nimic, prin Cuvântul lui Dumnezeu, și organizarea ei în forme vizibile dintr'o primă materie amorfă. Nu poate fi vorba de o materie preexistentă creației, ci de lumea ca realitate într'un Dumnezeu Care, practic, nu cunoaște virtualitatea. Cel ce „pe cele ce nu sunt le cheamă ca și cum ar fi” (vezi Rm 4, 17 și nota).

Marcu 9

10 Iar ei au păzit cuvântul⁸, întrebându-se între ei: „Ce înseamnă a învia din morți?...”.

11 Și L-au întrebat pe El, zicând: „De ce spun cărturarii că trebuie să vină mai întâi Ilie?”

12 Iar El le-a răspuns: „Într'adevăr, Ilie vine mai întâi și pe toate le va așeza din nou. Și cum este scris despre Fiul Omului?: că va să pătimească multe și să fie defăimat?”

13 Dar vă spun Eu vouă că Ilie a și venit, și ei i-au făcut toate câte-au vrut, așa cum s'a scris despre el⁹”.

14 Și venind ei la ucenici, au văzut mulțime mare împrejurul lor și pe cărturari luându-se la întrebări cu ei.

15 Și de'ndată ce L-a văzut, mulțimea a fremătat și a alergat să I se închine.

16 Și El i-a întrebat pe cărturari: „Despre ce vă luați la întrebări

⁸ Înțeles mai cuprinzător: pe de o parte, ucenicii au reținut porunca lui Iisus, n'au dat-o uitării; pe de alta, au respectat-o, în sensul că n'au divulgat taina ce li se încredințase pe un anume termen.

⁹ Este vorba de profeția lui Maleahi (4, 4), pe care Iisus o raportează la Sine Însuși.

Tâlcuire



Istoria își urmează cursul și hotărăște implacabil, s-ar părea, evenimentele particulare. Cât n-a pregătit Dumnezeu omenirea pentru primirea Mântuitorului!... Până la urmă, a venit cel mai apropiat dintre cei ce L-au proorocit, Ioan, și ce-a ieșit? Cu Ioan „au făcut ce-au vrut”; și Fiul Omului a fost batjocorit și chinuit. Cursul evenimentelor nu a putut fi întrerupt: el și-a luat dreptul său. Așa trage mereu toate după sine cursul istoriei. Acum se pune întrebarea: „Unde e libertatea? Și ce fel de libertate este asta, dacă lucrurile decurg în acest fel? Nu e decât o iluzie”. Așa gândesc de obicei fataliștii; însă această curgere a evenimentelor nu este dirijată decât în aparență; în realitate, toate evenimentele din lumea omenească, atât generale cât și particulare, sunt rodul acțiunilor libere ale omului. Starea

generală decurge astfel fiindcă așa vrea majoritatea, iar starea particulară intră în acord cu majoritatea, fiindcă așa vor cutare și cutare individ. Avem dovada în față: în sânul unei stări generale rele putem afla aspecte particulare bune, și în sânul unui rău general putem afla aspecte particulare rele. Și mai mult: în sânul unei stări generale temeinic încheigate a lucrurilor se nasc aspecte particulare care, crescând și întărindu-se din ce în ce mai mult, răstoarnă starea generală de mai înainte și îi iau locul. Aceste aspecte particulare sunt însă rodul libertății. Ce are creștinismul în comun cu caracterul general al vremii în care s-a născut? El a fost semănat de o mână de oameni care nu erau ieșiți din cursul implacabil al istoriei; i-a atras pe cei care l-au dorit, s-a întărit și a devenit o problemă generală a omenirii de atunci. Și totuși, el a fost rodul libertății. La fel și în direcția cea rea: cum s-a pervertit Apusul? Singur, de voia lui, s-a pervertit: în locul Evangheliei au început să învețe cele ale păgânilor și să împrumute obiceiurile lor și așa s-au pervertit. La fel va fi și la noi: am început să luăm lecții de la Apusul care a apostat de la Hristos Domnul și am adus la noi duhul lui. Totul se va

¹⁰ *Sfânta Scriptură* versiune diortosită după *Septuaginta*, redactată și adnotată de Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania

sfârși prin aceea că vom cădea, asemenea lui, din adevăratul creștinism. Dar toate acestea nu împiedică în nici un fel lucrarea libertății: dacă vom vrea, vom goni întunericul venit din Apus; dacă nu, firește că ne vom scufunda în el.¹¹

¹¹ Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*.